

فهرست مطالب

۱۵.....	پیشگفتار.....
۲۱.....	مقدمه.....

[بخش اول]

مبانی ۲۷

۲۹.....	فصل ۱. فاصله‌ها.....
۳۲.....	فواصل مطبوع و نامطبوع.....
۳۳.....	معکوس فاصله‌ها.....
۳۴.....	فواصل ترکیبی.....
۳۵.....	تمرین.....
۳۷.....	فصل ۲. مد و گام.....
۴۲.....	مُد بلوز.....
۴۲.....	مد جیپسی.....
۴۳.....	مد آهاووح راتوح.....
۴۴.....	گام.....
۴۵.....	گام ماژور.....
۴۵.....	گام‌های ماژور دیزدار.....
۴۷.....	گام‌های ماژور بمل‌دار.....
۴۹.....	گام (مُد) مینور.....
۵۳.....	گام‌های همسایه.....
۵۵.....	تمرین.....

۵۷	.....	فصل ۳. آکوردها
۶۰	.....	فونکسیون
۶۱	.....	تمرین
۶۲	.....	فصل ۴. ریتم
۶۵	.....	تمرین
۶۷	.....	فصل ۵. موتیف
۷۱	.....	گسترش موتیف
۷۳	.....	تمرین
۷۵	.....	فصل ۶. جمله
۷۹	.....	تمرین
۸۱	.....	فصل ۷. ملودی
۸۹	.....	تمرین
۹۰	.....	فصل ۸. پرلود
۹۴	.....	تمرین
۹۵	.....	فصل ۹. بافت موسیقی
۹۵	.....	بافت مونوفونیک
۹۵	.....	بافت هوموفونیک
۹۶	.....	بافت پلی فونیک

Shiraz-Beethoven.ir

[بخش دوم]

آکوردهای سه صدایی ۹۹

۱۰۱	.....	فصل ۱۰. آکوردهای سه صدایی
۱۰۱	.....	چهار صدایی کردن آکوردهای سه صدایی
۱۰۱	.....	پوزیسیون
۱۰۳	.....	حذف نت در آکورد
۱۰۳	.....	تمرین
۱۰۴	.....	فصل ۱۱. درجات اصلی گامهای ماژور
۱۰۴	.....	وصل آکوردهای درجات اصلی در گامهای ماژور
۱۰۷	.....	تمرین

خطاها.....	۱۰۹.....
تمرین.....	۱۱۴.....
وصل آکوردها، در صورتی که مسأله‌ی داده شده در بخش سوپرانو باشد.....	۱۱۵.....
تمرین.....	۱۱۶.....
آهنگ‌سازی با درجات اصلی در گام‌های ماژور.....	۱۱۷.....
تمرین.....	۱۱۸.....
فصل ۱۲. درجات اصلی گام‌های مینور.....	۱۲۱.....
وصل درجات اصلی گام‌های مینور.....	۱۲۱.....
تمرین.....	۱۲۵.....
حل استثنایی نت محسوس (قسمت اول).....	۱۲۷.....
ارتباط نامأنوس یا فوسرولاسیون.....	۱۲۸.....
کادانس یا خاتمه (قسمت اول).....	۱۳۰.....
کادانس کامل.....	۱۳۱.....
کادانس پلاگال یا آمین.....	۱۳۲.....
تمرین.....	۱۳۳.....
آهنگ‌سازی با درجات اصلی گام‌های مینور.....	۱۳۴.....
فصل ۱۳. تغییر وضعیت.....	۱۳۷.....
تمرین.....	۱۴۳.....
فصل ۱۴. همصدایی در هارمونی.....	۱۴۵.....
فصل ۱۵. معکوس آکوردها.....	۱۴۹.....
آکورد معکوس اول.....	۱۴۹.....
تمرین.....	۱۵۲.....
آکورد معکوس دوم.....	۱۵۴.....
روش‌های تهیه‌ی فاصله‌ی چهارم در آکورد معکوس دوم.....	۱۵۵.....
روش‌های حل فاصله‌ی چهارم در آکورد معکوس دوم.....	۱۵۶.....
تمرین.....	۱۶۰.....
فصل ۱۶. تغییر وضعیت در بخش باس.....	۱۶۲.....
تمرین.....	۱۶۴.....
فصل ۱۷. درجات فرعی در گام‌های ماژور.....	۱۶۵.....

۱۶۶	ارتباط نوع اول.....
۱۶۸	ارتباط نوع دوم.....
۱۷۰	تمرین.....
۱۷۳	آهنگ‌سازی با درجات اصلی و فرعی گام‌های ماژور.....
۱۷۶	فصل ۱۸. درجات فرعی در گام‌های مینور.....
۱۷۷	درجه‌ی دوم.....
۱۷۸	تهیه آکورد پنجم کاسته.....
۱۷۹	حل آکورد پنجم کاسته.....
۱۸۱	درجه‌ی سوم.....
۱۸۲	تهیه‌ی آکورد پنجم افزوده.....
۱۸۲	حل آکورد پنجم افزوده.....
۱۸۴	درجه‌ی ششم.....
۱۸۴	تمرین.....
۱۸۷	آهنگ‌سازی با درجات اصلی و فرعی گام‌های مینور.....
۱۹۰	فصل ۱۹. کادانس (قسمت دوم).....
۱۹۰	کادانس گول‌زن.....
۱۹۴	کادانس ناقص یا نیم‌کادانس.....
۱۹۶	کادانس بریده شده.....
۱۹۸	کادانس مخفی.....
۲۰۰	تمرین.....

[بخش سوم]

نت‌های زینت ۲۰۱

۲۰۳	فصل ۲۰. نت گذر یا پاساژ.....
۲۰۹	تمرین.....
۲۱۱	فصل ۲۱. نت برودری یا همسایه.....
۲۱۴	برودری دوبله.....
۲۱۹	برودری تهیه نشده.....
۲۲۲	تمرین.....
۲۲۴	فصل ۲۲. آپاژیا تور.....
۲۳۲	تمرین.....

۲۳۵.....	فصل ۲۳. نت تأخیر
۲۴۲.....	تمرین
۲۴۵.....	فصل ۲۴. اشاپه
۲۵۰.....	تمرین
۲۵۳.....	فصل ۲۵. نت عجله
۲۵۸.....	تمرین
۲۶۰.....	فصل ۲۶. نت پدال
۲۶۴.....	۲۷. کامیباتا
۲۶۹.....	تمرین
۲۷۱.....	فصل ۲۸. آهنگسازی با درجات اصلی و فرعی و نت‌های زینت
۲۷۳.....	ضمیمه: راهنمای اعداد و علامت‌هایی که زیر آکوردها نوشته می‌شود

[بخش چهارم]

۲۷۷ مبانی

۲۷۹.....	فصل ۲۹. موتیف (قسمت دوم)
۲۸۵.....	تمرین
۲۸۶.....	فصل ۳۰. جمله (قسمت دوم)
۲۸۶.....	۱ - گسترش قبل از شروع جمله
۲۸۶.....	۲ - گسترش در میان جمله
۲۸۷.....	۳ - گسترش در انتهای جمله
۲۹۰.....	۴ - گسترش از طریق تکرار جمله
۲۹۲.....	تمرین
۲۹۳.....	فصل ۳۱. پریود (قسمت دوم)
۲۹۳.....	۱ - پریود سه جمله‌ای
۲۹۴.....	۲ - پریود چهار جمله‌ای
۳۰۲.....	تمرین

[بخش پنجم]

۳۰۳ آکوردها

۳۰۵.....	فصل ۳۲. آکورد هفتم
----------	--------------------

۳۰۹	.....	آکورد هفتم نمایان
۳۱۴	.....	تمرین
۳۱۶	.....	فصل ۳۳. آکورد هفتم روی سایر درجات گام‌های ماژور
۳۲۱	.....	تمرین
۳۲۳	.....	فصل ۳۴. آکورد هفتم روی سایر درجات گام‌های مینور
۳۳۰	.....	تمرین
۳۳۳	.....	فصل ۳۵. آکورد نهم نمایان
۳۴۰	.....	تمرین
۳۴۲	.....	فصل ۳۶. آکورد نهم روی سایر درجات گام‌های ماژور و مینور
۳۴۲	.....	گام‌های ماژور
۳۴۵	.....	گام‌های مینور
۳۴۶	.....	تمرین
۳۴۹	.....	فصل ۳۷. آکورد درجه هفتم
۳۴۹	.....	گام‌های ماژور و مینور
۳۵۴	.....	تمرین
۳۵۶	.....	فصل ۳۸. آکورد یازدهم
۳۶۱	.....	تمرین
۳۶۴	.....	فصل ۳۹. آکورد سیزدهم
۳۷۲	.....	تمرین

[بخش ششم]

مدولاسیون ۳۷۵

۳۷۷	.....	فصل ۴۰. مدولاسیون
۳۸۰	.....	فصل ۴۱. مدولاسیون دیاتونیک
۳۸۰	.....	۱ - مدولاسیون به طرف گام‌های بالارونده
۳۸۴	.....	تمرین
۳۸۷	.....	۲ - مدولاسیون به طرف گام‌های پایین‌رونده
۳۹۰	.....	تمرین
۳۹۳	.....	۳ - مدولاسیون رفت و برگشتی دیاتونیک

۳۹۵	تمرین
۳۹۶	۴ - مدولاسیون دیاتونیک با واسطه قراردادن درجه VI
۳۹۶	مدولاسیون به گام‌های دورتر از طریق واسطه قراردادن درجه VI
۴۰۰	تمرین
۴۰۲	۵ - مدولاسیون دیاتونیک از طریق واسطه قراردادن
۴۰۲	درجات اول، پنجم و ششم به عنوان درجه چهارم گام‌های بعدی
۴۰۸	تمرین
۴۱۰	فصل ۴۲. مدولاسیون از طریق درجات II و III
۴۱۰	الف) گام‌های ماژور
۴۱۲	ب) گام‌های مینور
۴۱۵	تمرین
۴۱۷	فصل ۴۳. مدولاسیون با آکورد درجه هفتم (VII)
۴۲۰	تمرین
۴۲۱	فصل ۴۴. مدولاسیون با آکوردهای کامل بزرگ و کوچک
۴۲۱	الف) مدولاسیون با آکوردهای کامل بزرگ
۴۲۷	تمرین
۴۲۸	ب) مدولاسیون با آکوردهای کامل کوچک
۴۳۳	تمرین
۴۳۴	فصل ۴۵. مدولاسیون دیاتونیک در یک خط ملودی
۴۳۴	مدولاسیون ملودیک از طریق واسطه قراردادن نت‌های مشترک
۴۴۲	تمرین
۴۴۴	ضمیمه ۱
۴۴۸	ضمیمه ۲

[بخش هفتم]

هارمونی کروماتیک ۴۵۱

۴۵۳	مقدمه
۴۵۷	فصل ۴۶. نت‌های زبنتی که به صورت کروماتیکی تغییر می‌کنند
۴۶۶	تمرین
۴۶۸	فصل ۴۷. آکوردهایی که به صورت کروماتیکی تغییر می‌کنند

- ۴۶۸ ..... Secondary dominants دو مینانت‌های فرعی
- ۴۸۰ ..... تمرین
- ۵۳۹ ..... پشت سر هم قرار دادن دو مینانت‌های فرعی
- ۵۴۸ ..... تمرین
- ۵۶۹ ..... فصل ۴۸. هفتم‌های فرعی یا دو مینانت‌های فرعی ناقص
- ۵۶۲ ..... تمرین
- ۵۶۴ ..... فصل ۴۹. آکوردهای چهارم فرعی و آکوردهای فرعی دیگر
- ۵۸۰ ..... تمرین
- ۵۸۲ ..... فصل ۵۰. آکورد ششم ناپولیتن **Napolitan sixth**
- ۵۹۱ ..... دو مینانت فرعی بر اساس آکورد ششم ناپولیتن
- ۵۹۹ ..... تمرین
- ۶۰۱ ..... فصل ۵۱. سوم پیکاردی و وصل آکوردهایی که به صورت کروماتیکی تغییر کرده‌اند
- ۶۰۱ ..... سوم پیکاردی (تیرس پیکاردی) Picardy third
- ۶۰۳ ..... وصل آکوردهایی که به صورت کروماتیکی تغییر کرده‌اند
- ۶۰۷ ..... فصل ۵۲. مارش هارمونی (Sequence)
- ۶۲۴ ..... تمرین
- ۶۲۷ ..... فصل ۵۳. هارمونی و مدولاسیون آنارمونیک
- ۶۲۸ ..... آکوردهای ششم افزوده
- ۶۲۹ ..... آکورد ششم افزوده ایتالیایی
- ۶۳۹ ..... آکورد ششم افزوده آلمانی
- ۶۶۶ ..... آکورد ششم افزوده فرانسوی
- ۶۷۳ ..... انواع دیگر آکوردهای ششم افزوده
- ۶۸۱ ..... فصل ۵۴. آکورد هفتم کاسته
- ۷۱۳ ..... آکورد هفتم کاسته به عنوان رابط مدولاسیون
- ۷۲۶ ..... فصل ۵۵. آکوردهای زینت. بخش اول
- ۷۲۹ ..... آکورد زینتی ۴/۶ به صورت آکورد گذر
- ۷۳۶ ..... فصل ۵۶. آکوردهای زینت. بخش دوم
- ۷۴۵ ..... تمرین

۷۴۸.....	فصل ۵۷. انواع دیگر آکوردهای تغییر یافته
۷۵۷.....	فصل ۵۸. تداخل مدها
۷۷۳.....	مدولاسیون از طریق تداخل مدها
۷۸۰.....	فصل ۵۹. هارمونی کروماتیک در اواخر قرن ۱۹
۷۹۸.....	تعویض تونالیتها
۸۰۴.....	چگونگی برخورد با هارمونی دومینانت
۸۱۱.....	گسترش تونالیتها

[بخش هشتم]

هارمونی قرن بیستم ۸۱۹

۸۲۱.....	فصل ۶۰. مقدمه‌ای بر هارمونی قرن بیستم
۸۲۴.....	مدها
۸۵۱.....	ساختمان آکوردها
۸۵۶.....	چندآوردی
۸۵۹.....	چند تونالیتها
۸۶۴.....	نت‌های اضافه شده به آکورد
۸۷۱.....	آکوردهای ساخته شده با فاصله پنجم (هارمونی پنجم)
۸۷۵.....	آکوردهای ساخته شده با فاصله چهارم (هارمونی چهارم)
۸۷۷.....	آکوردهای ساخته شده با فاصله دوم
۸۸۱.....	حرکت آکوردها به صورت مشابه
۸۸۸.....	هم زمانی آکوردهای ماژور و مینور
۸۹۱.....	پیوستگی دیاتونیک
۸۹۳.....	فصل ۶۱. ملودی در موسیقی قرن بیستم
۸۹۴.....	محدوده وسیع صوتی
۸۹۶.....	فاصله‌های غیر معمول و پرش‌های دشوار
۸۹۹.....	الگوهای متنوع گام‌ها
۹۰۱.....	حرکت آزادانه تونال
۹۰۲.....	ساختار پیچیده ریتمیک
۹۰۵.....	پیچیدگی و سادگی
۹۰۹.....	موسیقی آتونال (موسیقی بدون تونالیتها)
۹۱۳.....	کلام آخر

مثلاً: تهران زیبا، پایتخت ایران است.

تهران زیبا، شهر ایده آل مهاجرین، پایتخت ایران است.

تهران پایتخت ایران است. تهران شهری زیبا و جذاب است.

بسیاری تصور می کنند جمله از چهار یا هشت میزان تشکیل می شود. هر چند که بسیاری از جمله های موسیقی به این شکل ساخته می شوند ولی نمی توان آن را قانون دانست و چنین حکم کرد که جمله ی موسیقی الزاماً باید چهار یا هشت میزانی باشد بلکه ممکن است از دو میزان یا بیشتر تشکیل شود.

تمرین:

- ۱- جمله های چهار میزانی در گام های فا ماژور، ر ماژور، لا ماژور، ر مینور، فا مینور و می مینور بنویسید.
- ۲- جمله هایی با تعداد میزان های بیشتر یا کمتر از چهار میزان در گام های لا مینور، دو مینور، سی مینور، می ماژور، سی بمل ماژور و سل ماژور بنویسید.
- ۳- از طریق یک موتیف و واریاسیون های آن، جملاتی در گام های ماژور و مینور بسازید.

۴) ملودی‌های داده شده را با آکوردهای تعیین شده برای هر نت به صورت چهار صدایی در گام‌های مختلف مینور با پیانو اجرا کنید.

حل استثنایی نت محسوس (قسمت اول)

چنانچه نت محسوس به هر دلیلی نتواند در بخشی که شنیده شده است حل، شود یا به هر دلیلی نخواهیم آن را در بخش خودش حل کنیم، می‌توانیم از حل استثنایی نت محسوس استفاده نماییم.

برای این کار حل نت محسوس در بخش باس شنیده شده و نت محسوس یک پرش سوم به پایین انجام می‌دهد. این نوع حل نت محسوس در وصل درجه V به درجه I در گام‌های ماژور و مینور قابل استفاده است و تفاوت نمی‌کند نت محسوس در کدام بخش شنیده شده باشد. آنچه مهم است شنیده شدن حل نت محسوس در بخش باس آکورد بعدی و پرش سوم به پایین نت محسوس در بخش خود می‌باشد.

دو ماژور

با توجه به تمامی شکل‌هایی که یک موتیف می‌تواند تغییر کند، آهنگساز به راحتی قادر است موتیف را از راه‌های گوناگونی به جمله موسیقی تبدیل کند.

تمرین:

۱ - موتیف داده شده را با اضافه کردن نت‌هایی گسترش دهید.

۲ - موتیف داده شده را با حذف نت‌هایی کوتاه کنید.

۳ - با تکرار موتیف داده شده و تکرار بخش‌هایی از آن موتیف را گسترش داده و با آن جمله‌هایی بنویسید.

۴ - موتیف‌هایی در تونالیته‌های رماژور، دو مینور، سی بمل مازور و می مینور نوشته و آنها را به شکل‌های مختلف گسترش داده و سپس با هر یک از آنها جمله موسیقی بسازید.
۵ - در سونات‌های پیانویی موتزارت و بتهوون موتیف‌هایی را شناسایی کنید و سپس نحوه گسترش آنها را مشخص نمایید.

۶ - با استفاده از موتیف داده شده و گسترش آن به اشکال گوناگون یک ملودی هشت‌میزانی بسازید. سپس آن را در چهار بخش هارمونیزه کنید.

بخش پنجم - هارمونی کروماتیک

در مثال ۱۵-۱-۴۷ اثر بتهون آکورد $\frac{V}{V}$ به عنوان رابط مدولاسیون و درجه پنجم گام بعدی در نظر گرفته شده.

۴۷-۱-۱۵

Beethoven : Sonata, op.14, No.2, 1st Movement

GM

cresc. *sf* *p* 3

$V_6/5$ I_6

p *cresc.*

II_6 $\frac{V_6/5}{V}$ I

در مدولاسیون‌ها می‌توان آکورد $\frac{V}{V}$ را به صورت رابط مدولاسیون به عنوان درجه I، IV یا V گام بعدی در نظر گرفت و سپس برای ورود به گام مورد نظر کادانس کامل انجام داد. در گام‌های مینور چنانچه این آکورد به عنوان رابط مدولاسیون در نظر گرفته شود، مدولاسیون به طرف گام‌های بالارونده بسیار دور را سبب می‌شود. (مثال ۱۶-۱-۴۷)